

GEMEENTE HILVERSUM
POSTBUS 9900
1201 GM HILVERSUM

BEZOEKADRES:
RAADHUIS
DUDOKPARK 1
TELEFOONNUMMER: 14 035
WWW.HILVERSUM.NL

Aan de gemeenteraad
Cc College van B&W
Cc Pers

DATUM 20 juli 2021
ZAAKNUMMER 610192
BEHANDELD DOOR T. van den Hoek
TELEFOON (035) 629 2678
UW KENMERK
BIJLAGEN 3
BETREFT Haalbaarheidsonderzoek lage temperatuur warmtenet
Kerkelanden

Geachte raads- en commissieleden,

Met deze brief informeren we u over het uitgevoerde haalbaarheidsonderzoek naar een laag temperatuurwarmtenet in de wijk Kerkelanden. Dit onderzoek is uitgevoerd door een consortium van Firan (dochterbedrijf Alliander), Waternet en energiecoöperatie HET. Voor het uitvoeren van het onderzoek heeft de gemeente een subsidie van 130.000 verkregen van de provincie Noord-Holland en dit bedrag inmiddels als subsidie vastgesteld aan het consortium. In april 2021 heeft het college [artikel 41 vragen van de D66 fractie beantwoord](#) over de stand van zaken van dit onderzoek. Destijds waren de rapportages nog niet officieel aan het college aangeboden en kon nog geen inhoudelijke reactie worden gegeven. Dit is inmiddels wel gebeurd. In deze brief informeren we u over de uitkomsten van het onderzoek door het consortium en hoe het vervolg eruit zal zien.

Inhoud haalbaarheidsonderzoek

Het haalbaarheidsonderzoek heeft geleid tot een drietal rapporten. In het eerste rapport is de technische en financiële haalbaarheid van een duurzaam warmtebronnet onderzocht. In het tweede rapport is onderzocht of een wijkwarmtebedrijf binnen de huidige juridische en wettelijke kaders kan worden opgericht. Ook is er een participatietraject uitgevoerd met de buurt. Dit participatietraject is beschreven in het derde deelrapport.

Technische en financiële resultaten

Het eerste onderzoek: de technische en financiële haalbaarheid. Het consortium heeft onderzocht wat de huidige warmtevraag is in Kerkelanden en wat de warmtevraag is na besparingsmaatregelen zoals isolatie. Vervolgens is gekeken of de beschikbare lage temperatuur (15 tot 30 graden celsius) warmtebronnen zoals oppervlaktewater (TEA) en afvalwater (TEO) voldoende warmte kunnen bieden voor de wijk. Dit blijkt niet het geval, omdat er dan teveel aanpassingen aan de woningen nodig zouden zijn. Wel zou, bij de huidige isolatiegraad, een 70 graden celsius warmtenet (middentemperatuur) kunnen functioneren in combinatie met andere warmtebronnen en warmteopslag, zoals pvt panelen (zonnepanelen die ook warmte opwekken) en een Warmte-Koude Opslag (WKO). Technisch gezien en qua ruimtebeslag is dit scenario haalbaar. Financieel gezien is dit systeem veel duurder dan het huidige systeem met aardgas.

Individuele warmtepompen blijven ook een optie, maar ook hiervan zijn de totale kosten nu nog hoger dan het huidige aardgasgebruik. Het 70 graden celsius warmtenet levert een CO2 besparing van 75% op.

De verwachting is dat als de prijzen voor aardgas stijgen, de kosten voor een duurzaam warmtebronnet en/of individuele warmtepompen per woning aantrekkelijker worden.

Mogelijkheden wijkwarmtebedrijf

De conclusie van het tweede deelrapport is dat een wijkwarmtebedrijf wettelijk en juridisch haalbaar is. Ook is het wenselijk om (een deel van) het eigenaarschap van een warmtebronnet lokaal te beleggen bij bewoners en lokale bedrijven. De investeringen voor een warmtebronnet zijn echter dusdanig hoog, dat externe financiering noodzakelijk is. Vanzelfsprekend dient het systeem ook onderhouden te worden door een professionele partij. Het verdelen van de aandelen en eigenaarschap en daarmee het spreiden van risico's lijkt daarom voor de hand liggend om een wijkwarmtebedrijf in te richten.

Participatietraject

Tot slot vond er een participatietraject met de buurt plaats, bestaande uit verschillende (online) bewonersbijeenkomsten en informatieavonden. In het begin bleek er flink wat weerstand, wat met name zat in het missen van het gevoel van keuzevrijheid en dat het de bewoners onnodig veel geld zou kosten. Door het zorgvuldige participatietraject is dit naarmate het traject vorderde afgenomen en omgebogen tot constructieve gesprekken. Daarnaast is uit de klankbordgroep een buurtinitiatief ontstaan, Vereniging Kerkelanden Energie Neutraal (Ver-KEN) dat zich inzet voor verduurzaming en uiteindelijk het aardgasvrij maken van de wijk. Vanzelfsprekend is dit eerste participatietraject een begin geweest, wat nog opvolging vraagt. Er bestaan nog veel zorgen in de wijk over praktische zaken, de effectiviteit van een lage temperatuur warmtenet maar ook de betaalbaarheid.

Vervolg

Het consortium Firan, Waternet en HET vraagt de gemeente expliciet om een standpunt in te nemen aangaande het aanleggen van een warmtenet. In het door het consortium uitgevoerde onderzoek heeft niet het klassieke beleidsmatige trechteren plaats gevonden, waarbij alle opties voor de wijk tegenover elkaar zijn afgewogen. Daarnaast is er nog geen duidelijkheid over de besluitvorming om wel of niet over te gaan op een collectief systeem zoals een warmtenet. In hoeverre bewoners zelf, of de gemeente dat kunnen besluiten en op welke manier wordt vastgelegd in de transitie visie warmte. De vraag of de gemeente een warmtenet wil aanleggen lijkt daarom op dit moment nog prematuur. De gemeente kan wel meewerken aan kleinschaligere pilots.

Aangezien uit het uitgevoerde haalbaarheidsonderzoek blijkt dat een warmtenet (met name financieel) op dit moment moeilijk haalbaar lijkt, verkent het consortium de mogelijkheden voor een kleinschaliger systeem. Als vervolg op het uitgevoerde haalbaarheidsonderzoek lopen er momenteel verkennende gesprekken tussen Energiecoöperatie HET, Ver-KEN, Alliander en Waternet om een pilotproject in Kerkelanden uit te voeren met een Buurt Energie Systeem (BES). Een BES bestaat uit een collectieve warmtepomp en een kleinschalig warmtenet voor een deel van Kerkelanden. Aan een kleinschalige pilot met een warmtenet kan de gemeente in dit stadium wel meewerken. Uitgangspunt blijft dat het initiatief en uitvoering bij de bewoners van Kerkelanden en de Energiecoöperatie zelf ligt.

De gemeente behoudt een faciliterende rol en sluit aan bij de verkennende gesprekken om op de hoogte te blijven en waar mogelijk subsidieaanvragen bij de provincie te ondersteunen om een pilot te realiseren.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

W. Groot, ls.

Ch. B. Aptroot, wnd.